

COMBATEREA MUNCII NEDECLARATE

ÎN INDUSTRIA DE CONSTRUCȚII

SET DE INSTRUMENTE

CU CAZURI CONCRETE DIN BELGIA, FRANȚA,
BULGARIA, ITALIA, SPANIA, ROMÂNIA ȘI AUSTRIA.

European Platform
tackling undeclared work

European Federation
of Building
and Woodworkers

EUROPEAN
CONSTRUCTION INDUSTRY
FEDERATION

EFBWW
European Federation
of Building and Woodworkers
Rue Royale 45
1000 Bruxelles
Belgia
Tel. +32 2 227 10 40
info@efbww.eu
www.efbww.eu

FIEC
European Construction Industry
Federation AISBL
Avenue Louise 225
1050 Bruxelles
Belgia
Tel. +32 2 514 55 35
info@fiiec.eu
www.fiiec.eu

Bruxelles, Septembrie 2020

Proiect realizat cu ajutorul financiar al Comisiei Europene.

Această publicație reflectă doar opiniile autorilor și Comisia Europeană nu poate fi considerată responsabilă de nicio utilizare ce ar putea fi făcută a informațiilor conținute de aceasta.

Toate drepturile rezervate.

Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată într-un sistem de recuperare sau transmisă, sub orice formă sau prin orice mijloace, fie ele electronice, mecanice, prin fotocopiere, înregistrare sau altfel, fără permisiunea editorului. Cu toate că informațiile din publicație sunt considerate a fi corecte, nici editorul și nici autorii nu își asumă responsabilitatea în caz de pierdere, deteriorare sau orice altă responsabilitate a utilizatorilor sau a altor persoane care rezultă din conținutul acestei publicații.

DESIGN: Beryl Natalie Janssen, beryljanssen.com

FOTOGRAFI: Fermento Studio (copertă), JDespa – stock.adobe.com (pp. 6/13), Belga (p. 16), iStock.com/sorn34 (p. 18), iStock.com/maskalin (p. 21), iStock.com/Visivascn (p. 25), MareenBaur – stock.adobe.com (p. 27)

COMBATEREA MUNCII NEDECLARATE ÎN INDUSTRIA DE CONSTRUCȚII

SET DE INSTRUMENTE

4 CARE ESTE PROBLEMA ?

- 5 Cine exersează o muncă nedeclarată în sectorul construcții ?
- 5 Impacturile muncii nedeclarate

SECȚIUNEA 1

7 MUNCA NEDECLARATĂ ÎN SECTORUL CONSTRUCȚII

- 8 A lucra împreună – colaborarea este esențială
- 8 Economia colaborativă și posibilele legături cu munca nedeclarată în construcții
- 9 Caracteristici tipice industriei de construcții
- 10 Utilizarea întregii game de pârghii politice

SECȚIUNEA 2

14 PROIECTUL UE „COMBATEREA MUNCII NEDECLARATE ÎN INDUSTRIA DE CONSTRUCȚII” (TUWIC)

- 14 Cele mai bune practici din Belgia
- 17 Cele mai bune practici din Franța
- 19 Cele mai bune practici din Bulgaria
- 22 Cele mai bune practici din Italia
- 23 Cele mai bune practici din Spania
- 25 Cele mai bune practici din România
- 26 Cele mai bune practici din Austria

CARE ESTE PROBLEMA ?

Deși nu există o definiție oficială a muncii nedeclarate în Uniunea Europeană (UE), se înțelege că înseamnă

‘orice activitate remunerată legală prin natura sa dar nedeclarată autorităților publice, dat fiind diferențele dintre sistemele de reglementare a Statelor membre’.¹

Cele trei motive principale pentru care activitățile plătite nu sunt declaratee autorităților sunt :

- sustragerea de la plata veniturilor, valoare adăugată sau alte taxe ;
- sustragerea de la plata contribuțiilor, asigurărilor sociale ; și
- sustragerea de la anumite standarde de muncă (e.g. salarii minime, durata maximă a timpului de lucru).

¹ Comunicarea Comisiei Europene ‘Lupta împotriva muncii nedeclarate’, p. 2 COM (2007) 628 8

Rezultatul este că diferite instituții sunt responsabile de diferite aspecte ale muncii nedeclarate. Încălcările legislației muncii intră, în mare parte, în responsabilitatea inspectoratelor muncii, neconformitatea fiscală intră în competența autorităților fiscale, pe când violările securității sociale și fraudele la asigurări sunt tratate de către organismele de asigurări sociale.

În unele țări (Suedia și Danemarca), sindicatele au competența și responsabilitatea exclusivă de a asigura respectarea salariilor și a condițiilor de muncă aplicabile. În alte țări, responsabilitatea este împărțită între instituțiile naționale și sindicate. Este de notat și faptul că, în unele țări, partenerii sociali naționali din industria de construcții au instituții paritare care au, de asemenea, o competență comună în materie de aplicare conform competenței partenerilor sociali pentru a negocia / a încheia contracte colective.

ACEST SET DE INSTRUMENTE este rezultatul unui proiect european intitulat „combaterea muncii nedeclarate în industria de construcții” (TUWIC). Finanțat de UE, aceasta a reunit federații de angajatori din construcții, sindicate și autorități de aplicare a legii din șapte țări (Austria, Belgia, Bulgaria, Franța, Italia, România și Spania).

CONCEPUT PENTRU A AJUTA LA ÎNȚELEGEREA MUNCII NEDECLARATE ȘI A MODULUI DE COMBATERE A ACESTEIA, acest raport este structurat după cum urmează : SECȚIUNEA 1 analizează prevalența muncii nedeclarate în sectorul construcții și provocările cu care se confruntă, în timp ce SECȚIUNEA 2 conține o prezentare generală a măsurilor naționale de combatere a muncii nedeclarate în industria construcții din Austria, Belgia, Bulgaria, Franța, Italia, România și Spania.

Cine exersează o muncă nedeclarată în sectorul construcții ?

- **COMPANII NEÎNREGISTRATE** : mai ales lucrători independenți și microîntreprinderi.
- **COMPANII ÎNREGISTRATE** care nu își declară toate tranzacțiile sau care folosesc un loc de muncă neînregistrat sau subdeclarat (adică cu o parte din salariu plătit oficial și cu o parte neînregistrată ca 'salariu plic') : astfel de întreprinderi se pot angaja, de asemenea, în **ACTIVITĂȚI INDEPENDENTE FALSE**.
- Un număr mai mic de **COMPANII ÎNREGISTRATE, SPECIAL CREATE** care nu își declară (sau nu își declară complet) activitățile lor comerciale. Adesea, aceste companii nu desfășoară activități economice autentice și acționează ca și companii de aprovizionare cu forță de muncă, încercând să exploateze limitele și complexitățile legii pentru a încerca să evite obligațiile legale. În multe cazuri, acestea sunt doar **COMPANII CUTIE POȘTALĂ**.

Impacturile muncii nedeclarate

Munca nedeclarată, sub diferitele sale forme, ne impactează pe toți. Angajatorii care participă activ la munca nedeclarată dezavantajează societățile, lucrătorii și serviciile publice prin :

- denaturarea concurenței loiale care afectează atât economia cât și comerțul ;
- lăsarea lucrătorilor fără asigurarea, protecția, beneficiile și pensile necesare ;
- sustragerea de la impozite și de la contribuții la asigurările sociale, care subminează sustenabilitatea finanțelor publice și pune în pericol serviciile esențiale. Acest lucru duce, de asemenea, la o creștere a impozitelor și a primelor de asigurări sociale plătite de societățile care respectă legea ;
- crearea unei presiuni pentru o convergență socială descendentă, în care societățile care respectă legea nu mai doresc să plătească impozite și prime sociale din cauza acțiunilor societăților care nu respectă legea ;
- generarea unei nevoi de a investi resurse suplimentare, forță de muncă și timp în aplicare, care trebuie, de asemenea, plătite ;
- subminarea credinței în lege și buna funcționare a pieței muncii.

European Platform
tackling undeclared work

MUNCA ECHITABILA, FAIR PLAY

SPUNE NU

MUNCII NEDECLARATE IN CONSTRUCTII

Sigla campaniei partenerilor sociali europeni din industria de construcții (EFBWW și FIEC), pentru combaterea muncii nedeclarate.

A high-angle photograph of three construction workers on a large-scale building project. They are working on a floor slab where a dense grid of steel reinforcement bars (rebar) is laid out. The workers are wearing yellow hard hats and high-visibility green safety vests. One worker in the upper left is holding a long yellow level. Another worker in the middle right is bent over, possibly adjusting the rebar. A third worker in the lower left is standing on a blue metal scaffolding or formwork, using a tool. The concrete surface is grey and textured. Yellow cables are visible on the right side of the frame.

Este necesară o abordare colaborativă pentru a combate munca nedeclarată în industria de construcții. Partenerii sociali sectoriali, responsabilii politici și inspectoratele muncii trebuie să lucreze împreună.

MUNCA NEDECLARATĂ ÎN SECTORUL CONSTRUCȚII

COLIN C. WILLIAMS Sheffield University Management School
WERNER BUELEN EFBWW

O comparație a anchetelor Eurobarometru din 2007, 2013 și 2019² (fiecare cuprinzând peste 27.000 de interviuri directe în toate statele membre ale UE) relevă faptul că industria europeană a constructorilor reprezintă o proporție din ce în ce mai mare de muncă nedeclarată. În 2007, 16 % din totalul locurilor de muncă nedeclarate se aflau în sectorul construcțiilor, față de 19 % în 2013 și 21 % în 2019. Peste o cincime din locurile de muncă nedeclarate se află acum în industria europeană de construcții.

Cu toate acestea, acest lucru variază de la o regiune la alta. În 2019, în Țările Nordice și în Europa Centrală și de Est aproape o treime (30%) din totalul muncii nedeclarate se afla în sectorul construcțiilor față de doar o cincime (20%) în Europa de Vest și doar un loc de muncă din șapte (15%) în Europa de Sud. Cu toate acestea, proporția muncii nedeclarate din construcții a crescut în toate regiunile europene.

Există, de asemenea, variații semnificative la nivel național. În timp ce în 2019, 45% din totalul muncii nedeclarate din Slovacia se afla în sectorul construcțiilor, 41% în Bulgaria, 38% în Estonia și 36% în Letonia, cifra era de doar 14% în Italia și Țările de Jos, de 13% în Spania și de 11% în Luxemburg. În consecință, atunci când se abordează problema muncii nedeclarate, trebuie să se

pună mai mult accentul pe sectorul construcțiilor din anumite regiuni și țări europene decât din altele.

În ceea ce privește achiziționarea de bunuri și servicii nedeclarate, tabelul 3 arată că, în 2019, 10 % dintre cetățenii din cele 28 de țări au achiziționat cu bună știință bunuri și servicii din economia nedeclarată în cele 12 luni anterioare interviului (comparativ cu 11 % în 2013 și 16 % în 2007). Din totalul achizițiilor nedeclarate, 30 % (29 % în 2013) se aflau în domeniul reparațiilor, întreținerii sau îmbunătățirii locuințelor.

Din nou există variații între regiunile UE. Proporția cetățenilor care achiziționează servicii nedeclarate de reparații și întreținere este în scădere în toate regiunile europene, cu excepția Europei de Sud unde a existat o ușoară creștere.

Din totalul achizițiilor nedeclarate, 31 % au fost destinate reparațiilor și renovărilor în Europa Centrală și de Est și în Europa de Sud, 28 % în Europa de Vest și 25 % în Țările Nordice (a se vedea tabelul 4).

Din nou, există variații naționale semnificative. În timp ce în 2019, 44 % din totalul achizițiilor nedeclarate erau destinate reparațiilor și renovărilor în Grecia, 42 % în Bulgaria și 41 % în Slovacia, cifra era de doar 22 % în Austria, Lituania și Portugalia, de 19 % în Germania și România și de 14 % în Finlanda.

² <https://ec.europa.eu/commission/communication/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2250>

	2007 %	2013 %	2019 %
Toate cele 28 de țări	16	19	21
Nordice	27	24	30
Europa de Vest	16	17	20
Europa Centrală și de Est	19	26	30
Europa de Sud	3	12	15

Sursă: Sondaje Eurobarometru 2007, 2013 & 2019

TABEL 1

Procentul tuturor locurilor de muncă nedeclarate din sectorul construcțiilor : pe regiuni europene

A lucra împreună – colaborarea este esențială

În majoritatea țărilor europene, responsabilitatea pentru combaterea muncii nedeclarate este fragmentată între diferitele autorități responsabile cu respectarea legislației fiscale, a securității sociale și a legislației muncii. Acest lucru poate duce la o mentalitate „siloz” și la o lipsă a abordării strategice coordonate necesare. În mod similar, implicarea partenerilor sociali de către statele membre poate fi adesea limitată la schimburi și consultări reciproce. În unele țări, însă, partenerii sociali naționali joacă un rol activ.

Întrucât munca nedeclarată din industria de construcții are caracteristici și caracteristici foarte specifice, partenerii sociali naționali ar trebui să aibă un rol activ în identificarea provocărilor și soluțiilor. În plus, este foarte de dorit să se implice activ partenerii sociali naționali în implementarea și în aplicarea măsurilor de combatere a muncii nedeclarate. De-a lungul anilor, partenerii sociali europeni ai industriei de construcții au subliniat, în repetate rânduri, necesitatea unor relații industriale autonome în industria de construcții la nivel național și regional și a unei cooperări structurate cu autoritățile naționale.

O abordare holistică și sectorială presupune o strategie și acțiuni comune și coordonate în domeniul dreptului muncii, al dreptului fiscal și al securității sociale, precum și implicarea și cooperarea deplină a partenerilor sociali și a altor părți interesate. Scopul final nu este doar eradicarea muncii nedeclarate, ci și transformarea muncii nedeclarate în muncă declarată, fără a pierde

din vedere necesitatea de a pedepsi activitatea abuzivă și frauduloasă ca factor de descurajare. Întrucât munca nedeclarată are și o dimensiune culturală sau comportamentală, este necesară o strategie coerentă pe termen lung. Aceasta implică o abordare politică coerentă și nu o fragmentare a politicilor, cum ar fi legislația ad-hoc, inspecțiile simbolice sau măsurile de amnistiere.

Pentru companiile nou înființate, sunt justificate măsuri temporare de facilitare (cum ar fi scutirile de TVA, impozitele mai mici și primele de asigurări sociale). Întrucât aceste măsuri sunt destinate facilitării creării de societăți nou-înființate, acestea ar trebui să fie temporare.

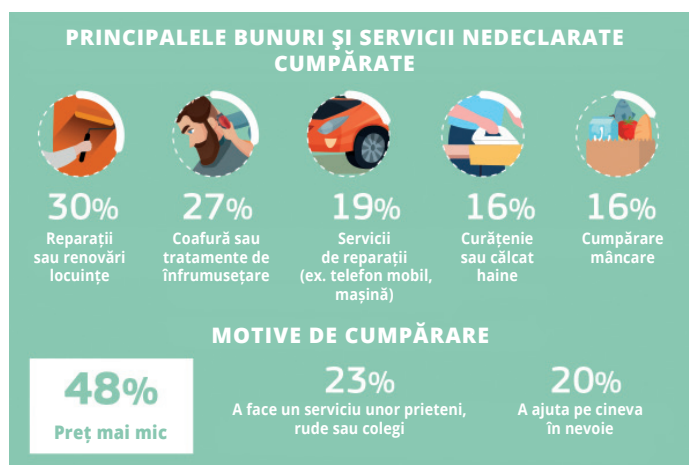
Economia colaborativă și posibilele legături cu munca nedeclarată în construcții

Comisia Europeană definește economia colaborativă ca fiind modele de afaceri în care activitățile sunt facilitate de platforme colaborative care creează o piață deschisă pentru utilizarea temporară a bunurilor sau serviciilor furnizate adesea de persoane fizice.

Din ce în ce mai mult, asistăm la apariția unor platforme de lucru în industria de construcții, adesea în sectorul întreținerii și reparării. Pentru industria de construcții, modelul de afaceri al acestor platforme constă în avantajul competitiv obținut prin presiunea asupra costurilor globale ale forței de muncă. Utilizând (adesea fals) personal independent, platformele duc la scăderea prețurilor prin remunerarea unor schimburi, locuri de muncă și sarcini cu mult sub salariul minim legal sau contractele colective aplicabile lucrătorilor din industria de construcții.

În cadrul economiei colaborative, există o distanță clară, fizică și de altă natură, între client, intermediari și oamenii care execută munca. Există, de asemenea, multe relații neclare de muncă și acorduri de servicii netransparente. În cele din urmă, există un risc semnificativ ca economia colaborativă să fie un teren propice muncii nedeclarate.

Pentru a preveni munca nedeclarată și falsa activitate independentă în industria de construcții colaborative, ar trebui instituită o politică specifică și măsuri de punere în aplicare. Se recomandă cu fermitate ca munca colaborativă în industria

Sursă: Eurobarometrul special 498 – „Munca nedeclarată în Uniunea Europeană”.
Lucrări pe teren: 9/2019

de construcții să fie permisă numai atunci când toate platformele și toți jucătorii implicați sunt monitorizați preventiv și continuu pentru activități/serviciile pe care le furnizează în industria de construcții.

Caracteristici tipice industriei de construcții

Patru caracteristici speciale ale industriei de construcții merită o atenție specială: munca în lanțurile de aprovizionare, fragmentarea muncii, nivelul ridicat de mobilitate în rândul lucrătorilor din construcții și concurența acerbă dintre societățile de construcții.

Prin natura lor, majoritatea activităților de construcții implică mai multe companii cu specializări diferite. Uneori, aceste companii lucrează consecutiv, uneori simultan. În mod tradițional, aceste specializări sunt subcontractate sau externalizate de un contractant principal altor societăți, care, la rândul lor, subcontractează și/sau externalizează lucrările. Acest lucru duce, adesea, la un lanț lung de subcontractanți, care implică multe întreprinderi. Un dezavantaj major al lanțurilor lungi de subcontractare sau de externalizare îl reprezintă lipsa transparenței și a responsabilității.

Deși subcontractarea în construcții poate fi necesară pentru anumite lucrări specializate sau pentru a oferi sprijin atunci când capacitatea contractantului este epuizată (indiferent de motiv), eficacitatea generală a lanțurilor de subcontractare/externalizare excesiv de lungi este foarte îndoielnică. Din cauza lipsei de transparență și de responsabilitate a societăților, responsabilitatea în procesele de subcontractare din industria de construcții este adesea reglementată.³

Industria de construcții este caracterizată de un număr mare de locuri de muncă și de multe microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii. Aceste **PIEȚE FRAGMENTATE ALE FORȚEI DE MUNCĂ** îngreunează foarte mult monitorizarea și controlul prezenței muncii nedeclarate. Întrucât capacitatea de monitorizare a instituțiilor naționale (și a sindicatelor) este limitată, instrumentele de control inteligente și inovatoare (de exemplu, digitale) sunt utile pentru monitorizarea eficientă și eficientă a pieței muncii din construcții. Prin schimbul de date (de ex. Declarațiile de TVA,

	Furnizarea de muncă nedeclarată %	Din care reparații sau renovări %
28 de țări Europene	3	21
Europa Centală și de Est	2	30
Slovacia	3	45
Bulgaria	5	41
Letonia	6	36
România	2	33
Slovenia	5	33
Croația	3	30
Lituania	3	24
Republica Cehă	4	24
Polonia	1	23
Ungaria	4	19
Estonia	6	38
Țările Nordice	6	30
Suedia	7	31
Denemarca	8	30
Finlanda	3	21
Europa de Vest	4	20
Franța	4	24
Belgia	6	24
Germania	3	21
Austria	4	20
Regatul Unit	1	20
Irlanda	5	16
Țările de Jos	10	14
Luxemburg	7	11
Europa de Sud	3	15
Cipru	1	31
Portugalia	3	30
Malta	1	21
Grecia	3	21
Italia	3	14
Spania	4	13

Sursă: 2019 Sondaj Eurobarometru special privind munca nedeclarată

TABEL 2

Furnizarea de muncă nedeclarată: procent în sectorul construcții

³ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2008/labour-market/liability-in-subcontracting-processes-in-the-european-construction-sector>

autorizațiile de construcție, contribuțiile la asigurările sociale), datele pot fi prelucrate astfel încât să se poată organiza inspecții (specifice).

Cărțile de identitate sociale, destinate să îmbunătățească monitorizarea, reprezintă un instrument util în acest sens.⁴

O hotărâre recentă a Curții Europene de Justiție (C-55/18) a constatat că angajatorii trebuie să țină evidența tuturor orelor lucrate de lucrătorii lor în fiecare zi; pentru a asigura respectarea normelor privind timpul maxim de lucru săptămânal și pauzele de odihnă. Aceste informații pot fi incluse în cartea de identitate socială.

Fără îndoială, industria de construcții este una dintre cele mai mobile din toate sectoarele, societățile de construcții și lucrătorii se deplasează continuu pentru a-și furniza serviciile. Există, de asemenea, un nivel foarte ridicat de mobilitate transfrontalieră.⁵ De-a lungul anilor, numărul detașărilor în construcții a rămas foarte ridicat. O tendință specială în ultimii ani a fost o creștere a numărului de detașări temporare ale lucrătorilor în mai multe state membre.⁶ Având în vedere că există o legătură intrinsecă între munca nedeclarată și detașarea transfrontalieră, ar trebui acordată o atenție specială fenomenului de fraudă socială transfrontalieră și abuzurilor în industria de construcții. Întrucât această formă de muncă nedeclarată este foarte specifică, sunt necesare instrumente specializate de monitorizare și control, pe lângă instituțiile specializate de monitorizare.⁷ Legislația complexă actuală și, în unele cazuri, contradictorie a UE⁸ face extrem de dificilă punerea în aplicare și aplicarea unei politici coerente de combatere a muncii nedeclarate în cazul ocupării forței de muncă (temporare) transfrontaliere.

În comparație cu alte industrii, industria de construcții are marje de profit destul de scăzute.

Este, de asemenea, foarte competitivă. Companiile de construcții vor licita adesea, la un preț prea mic în cadrul licitațiilor, în speranța că vor câștiga mai mulți bani pe un contract prin „variații”.⁹ Toate acestea conduc la o concurență acerbă în materie de prețuri, unde marjele pot fi majorate prin reducerea costurilor forței de muncă. Acesta este unul dintre principalele motive pentru care munca nedeclarată este atât de răspândită în industria de construcții și de ce ar trebui acordată o atenție specială excluderii ofertelor anormal de scăzute.

Întrucât există o legătură clară între munca nedeclarată și prețurile anormal de scăzute în cadrul procedurilor de licitație, măsurile preventive obligatorii specifice trebuie să fie integrate în normele de licitație publică pentru a elimina prețurile anormal de scăzute.

Utilizarea întregii game de pârghii politice

Obiectivul general este :

- transformarea muncii nedeclarate în muncă declarată și, prin urmare,
- eradicarea muncii nedeclarate.

Pentru aceasta există o gamă largă de măsuri politice directe și indirecte disponibile.

ABORDĂRILE DIRECTE au ca scop reducerea sau creșterea costurilor și, prin urmare, creșterea profiturilor funcționării pe o bază declarată. Reducerea costurilor se referă la avantaje financiare directe pentru acele societăți care pot demonstra în mod clar că respectă legea.¹⁰ Creșterea costurilor se referă la sancțiuni financiare disuasive pentru societățile care nu respectă legea și sunt implicate în activități nedeclarate.

TABEL 3

Procentul de cetățeni care achiziționează servicii de reparații și întreținere nedeclarate

	2007 %	2013 %	2019 %
EU	16	11	10
Țările Nordice	30	17	14
Europa de Vest	18	10	9
Europa Centrală și de Est	17	11	10
Europa de Sud	9	12	13

Source: Sondaje Eurobarometru 2007, 2013 & 2019

⁴ <https://www.efbww.eu/publications-and-downloads/reports-and-studies/nunc-auctor-elit-sit-amet-accumsan-premium/36-a>

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8242&furtherPubs=yes>

⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=9555>

⁷ Din acest motiv, Autoritatea Europeană a Muncii a fost înființată în 2019.

⁸ Un exemplu specific : Regulamentul UE privind securitatea socială transfrontalieră temporară se bazează pe principiul țării de origine, în timp ce Directiva UE privind salariile și condițiile de muncă temporare transfrontaliere se bazează pe normele țării gazdă.

⁹ <https://www.kreo.net/blog/why-are-construction-profit-margins-so-low>

¹⁰ Cu toate acestea, unii susțin că nu ar trebui să se acorde avantaje (financiare) specifice societăților care respectă pur și simplu legea.

Văzându-i pe cei care participă sau consideră participarea la munca nedeclarată în sectorul construcțiilor ca actori economici raționali, care evaluează dacă recompensa este mai mare decât costul preconizat de detectare și pedeapsă, obiectivul este de a modifica raportul cost / beneficiu cu care se confruntă.

Majoritatea instrumentelor politice sunt măsuri de descurajare, menite să descurajeze companiile să recurgă la munca nedeclarată din cauza riscului de penalități și sancțiuni. Acest lucru poate fi, desigur, realizat prin impunerea de sancțiuni substanțiale și sancțiuni severe pentru cei prinși. Pe lângă amenzi, apar forme inovatoare de sancțiuni în multe țări, cum ar fi utilizarea „listelor de neconformitate” care interzic infractorilor să solicite programe de sprijin public sau licitații de achiziții publice sau inițiativele „de numire și rușinare” în care numele infractorilor sunt făcute publice.

Cu toate acestea, sancțiunile substanțiale și sancțiunile severe sunt extrem de ineficiente dacă nu sunt aplicate în mod corespunzător. Punerea în aplicare înseamnă că au efect real, adică presupun penalități și sancțiuni autentice. De prea multe ori există pur și simplu prea puține controale / inspecții, iar penalitățile și sancțiunile nu sunt aplicate deoarece sunt anulate prin proceduri administrative sau legale (judiciare). În aceste cazuri, așa-numitele instrumente de sancționare descurajatoare și sancțiuni sunt soluții false.

Costurile muncii nedeclareate pot fi, de asemenea, majorate prin creșterea probabilității percepute sau reale de detectare (de exemplu, prin intermediul inspecțiilor la locul de muncă; prin sisteme IT care permit corelarea datelor; prin inițiative de înregistrare a lucrătorilor înainte de începerea lucrului sau în prima zi de lucru; prin cărți de identitate la locul de muncă; prin inițiative coordonate de schimb de date la nivel guvernamental; prin inspecții comune și utilizarea supravegherii inter pares, cum ar fi liniile telefonice de urgență). Acest accent pus pe creșterea costurilor muncii nedeclareate va contribui la atingerea obiectivului de eradicare a muncii nedeclareate.

Fără aceste instrumente, un contractant este mai probabil să decidă că beneficiile muncii nedeclareate depășesc costul posibil de a fi prins.

	Achiziționarea de bunuri sau servicii nedeclareate %	Din care reparații sau renovări %
28 de Țări Europene	10	30
Europa Centrală și de Est	10	31
Bulgaria	17	42
Slovacia	12	41
Republica Cehă	16	34
Ungaria	15	33
Polonia	5	32
Croația	18	28
Slovenia	11	28
Estonia	13	26
Letonia	21	23
Lituania	16	22
România	7	19
Europa de Vest	9	28
Regatul Unit	5	39
Irlanda	14	35
Belgia	16	34
Franța	8	31
Țările de Jos	27	28
Luxemburg	13	24
Austria	12	22
Germania	7	19
Europa de Sud	13	31
Grecia	27	44
Malta	30	36
Spania	9	32
Italia	12	28
Cipru	16	27
Portugalia	16	22
Țările Nordice	14	25
Denemarca	16	36
Suedia	13	24
Finlanda	14	14

Sursă: 2019 Sondaj Eurobarometru privind munca nedeclarată

TABEL 4

Achiziționarea de bunuri și servicii în economia nedeclarată: procent din sectorul construcții

Trebuie remarcat faptul că o acțiune eficientă și eficace necesită o combinație de măsuri directe care să vizeze transformarea muncii nedeclarate în muncă declarată și eradicarea muncii nedeclarate. Acest lucru asigură utilizarea optimală a instrumentelor de prevenire, control și asigurare a respectării legislației.

Abordările directe pot fi împărțite în stimulente și măsuri de descurajare a muncii nedeclarate, atât din perspectiva ofertei, cât și a cererii. Aceasta se referă la relația client-contractor, în care contractantul furnizează muncă nedeclarată ca răspuns la cererea clientului. În cadrul industriei de construcții, nu putem aborda munca nedeclarată dacă ignorăm relația dintre client și contractant.

În ceea ce privește oferta, stimulentele și factorii de descurajare identificați sunt simplificarea conformității, a amnistiei, a sistemelor de denunțare, a controalelor specifice, a sancțiunilor/sancțiunilor disuasive și a serviciilor de consiliere/sprijin pentru cei care doresc să se treacă de la nedeclarat la declarat. Aceste stimulente și măsuri de descurajare sunt active și concepute pentru a forța schimbările.

O consecință indirectă pozitivă a stimulentei și a descurajărilor din partea ofertei este că acestea pot încuraja autoreglementarea. Pentru a evita măsurile directe, actorii ar putea să-și dezvolte propriile instrumente menite să prevină intervenția externă. În general, însă, autoreglementarea nu se produce automat. Aceasta se va face numai dacă se consideră că măsurile negative sunt percepute ca depășind dezavantajul/costul autoreglementării, iar acesta din urmă este considerat un instrument mai puțin dăunător, asupra căruia actorii în cauză au controlul.

În ceea ce privește cererea de forță de muncă nedeclarată, stimulentele și descurajarea vizează „clienții”, adică persoanele sau organismele care ar putea beneficia de prețuri finale mai scăzute. În industria de construcții, clienții sunt adesea (dar nu întotdeauna) proprietarii clădirii sau ai proiectului de construcție. În cazul lucrărilor (private) de reparații, întreținere și îmbunătățire a locuințelor, clienții ar putea fi recompensați pentru utilizarea bunurilor și serviciilor declarate (de exemplu, prin deduceri ale impozitului pe venit din costurile utilizării serviciilor declarate; emiterea de cupoane valorice astfel încât consumatorii să plătească doar o parte din rata salarială pe oră, lăsând restul să fie acoperit de stat; și

utilizarea deducerilor fiscale indirecte). Aceeași abordare ar putea fi utilizată pentru clienții mai mari, oferindu-le stimulente specifice.

În ceea ce privește descurajarea, clienții nu ar trebui să fie scutiți de sancțiuni disuasive. La urma urmei, ei sunt adesea beneficiari ai prețurilor mai mici practicate. În plus, clienții au mai mult control (și, prin urmare, o responsabilitate) asupra mecanismului de levier al prețurilor.

ABORDĂRILE INDIRECTE recunosc faptul că cetățenii și societățile de construcții nu sunt doar actori economici raționali care calculează pur și simplu costurile și beneficiile. Aceștia sunt, de asemenea, și actori sociali care se angajează în munca nedeclarată deoarece normele, valorile și credințele lor nu se aliniază legilor și reglementărilor, de exemplu din cauza lipsei de încredere în stat și a ceea ce încearcă să realizeze. Foarte probabil acest lucru este cauzat de sumele mari de bani care circulă în industria de construcții, de inspecțiile și controalele limitate și de concurența acerbă dintre societăți.

Pentru a realiza o astfel de aliniere, este necesară o strategie cu două axe. Pe de o parte, abordările politice indirecte încearcă să schimbe normele, valorile și convingerile privind acceptarea participării la munca nedeclarată, să le alinieze la legi și reglementări (de exemplu, prin campanii de sensibilizare și inițiative educaționale). Dar modificarea normelor, valorilor și convingerilor nu este ușoară. Este nevoie de o viziune clară, de angajament pe termen lung și de argumente convingătoare. De asemenea, avantajele și nevoia de schimbare trebuie să fie foarte clare. În general, oamenii tind să prefere statu-quo-ul și sunt reticenți în a accepta schimbări.

Aceste abordări politice indirecte ar trebui să genereze, de asemenea, schimbări instituționale. Acest lucru poate implica adaptarea proceselor interne ale instituțiilor formale, formarea și profesionalizarea funcționarilor publici și reducerea sarcinii administrative interne. Aceste măsuri vor îmbunătăți, fără îndoială, percepția cetățenilor și a societăților a corectitudinii procedurale și distributive și a justiției, sporind astfel încrederea în guvernare și în funcționarea acesteia.

Există atât dovezi, cât și un consens cum că utilizarea măsurilor directe și indirecte împreună reprezintă cea mai efektivă și eficientă modalitate de combatere a muncii nedeclarate în industria de construcții.¹¹

¹¹ Williams, C.C. (2017). *Developing a holistic approach towards undeclared work*. Comisia Europeană, Bruxelles.

A high-angle photograph of a construction site. Two workers in safety gear are guiding a large, rectangular precast concrete slab as it is lowered into place by a crane. The slab is suspended by several heavy chains. The workers are standing on a network of steel reinforcement bars (rebar) and wooden formwork. The concrete slab has a grid of rebar visible on its top surface. The background shows more of the construction structure, including additional concrete slabs and rebar.

Pentru a asigura un impact tangibil la nivel de loc de muncă, trebuie să actualizăm urgent combinația de instrumente preventive, de inspecție și de asigurare a respectării legii pentru a combate munca nedeclarată în industria de construcții.

PROIECTUL UE „COMBATEREA MUNCII NEDECLARATE ÎN INDUSTRIA DE CONSTRUCȚII” (TUWIC)

Proiectul TUWIC, finanțat de UE, a avut drept scop facilitarea punerii în aplicare a unei abordări holistice privind munca nedeclarată (UDW) în sectorul construcții. Proiectul a fost implementat în șapte state membre (Austria, Belgia, Bulgaria, Franța, Italia, România și Spania). În fiecare țară, sindicatele din construcții, federațiile patronale și autoritățile de aplicare a legii au colaborat pentru a dezvolta o serie de inițiative politice care acoperă întregul spectru al acțiunilor posibile de combatere a muncii nedeclarate în sectorul construcții. Aceste inițiative sunt rezumate în **FIGURA 1**. Proiectul TUWIC ilustrează ceea ce se poate realiza prin cooperare tripartită și modul în care partenerii sociali pot juca un rol de lider în transformarea muncii nedeclarate în muncă declarată.

Având în vedere că peste o cincime (21%) din locurile de muncă nedeclarate din Europa se află în sectorul construcții, promovarea acestor inițiative politice TUWIC va avea un impact semnificativ asupra economiei nedeclarate europene.

CELE MAI BUNE PRACTICI DIN BELGIA

De Frederic De Wispelaere,
KU Leuven

Pe baza unui document de dezbatere, s-a decis elaborarea unui „nivel de activitate” al amplitudinii actuale a muncii nedeclarate în sectorul construcții din Belgia și a măsurilor luate pentru a o combate. O conferință națională a avut loc la 20 februarie 2020.

Munca nedeclarată rămâne o realitate cotidiană în economia belgiană, nu în ultimul rând în sectorul construcții. Aceasta creează o concurență neloială pentru societățile care respectă normele și înseamnă că lucrătorii nu beneficiază de protecție socială și de standarde de muncă. Munca nedeclarată înseamnă, de asemenea, că clienții nu au garanții în ceea ce privește munca prost executată. Și nu în ultimul rând, aceasta duce la scăderea veniturilor publice și, prin urmare, la o erodare a finanțării asigurărilor sociale.

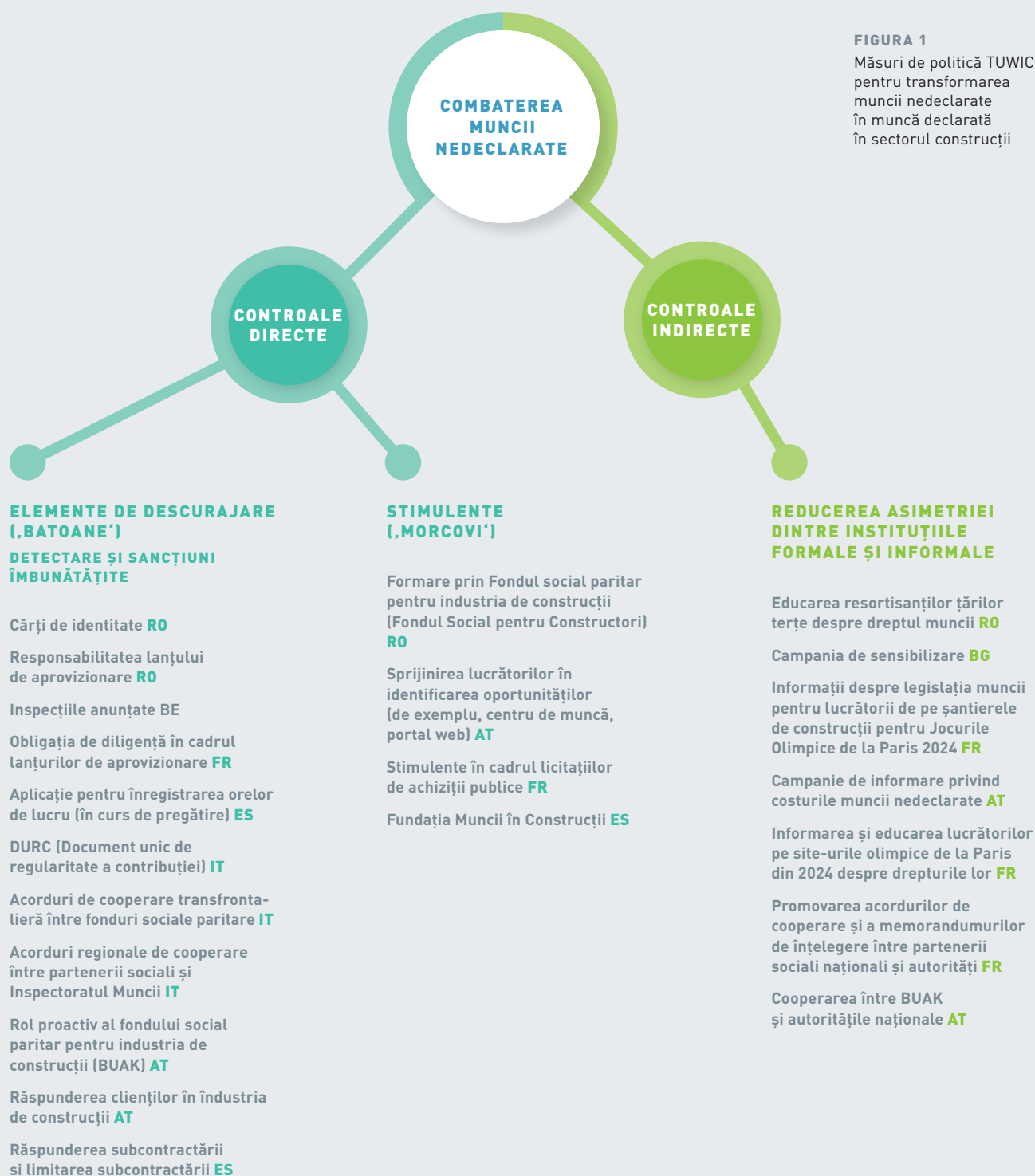
Va fi necesară o combinație de măsuri pentru combaterea muncii nedeclarate, ținând seama de cele trei circumstanțe (presiunea, oportunitatea și raționalizarea) care vor determina o societate sau o persoană să recurgă la muncă nedeclara-

tă. În acest sens, ar trebui să se facă o distincție între combaterea muncii nedeclarate în cadrul activităților între societăți (B2B) și în cadrul activităților între societăți și consumatori (B2C). În același timp, vor fi necesare măsuri atât la nivel european, cât și la nivel național.

În ultimul deceniu, munca nedeclarată în sectorul construcții din Belgia a dobândit o puternică dimensiune transnațională. Numărul lucrătorilor detașați și al lucrătorilor independenți care intră în sectorul construcții din Belgia a crescut vertiginos. Utilizarea acestor lucrători a condus, de asemenea, la abuzuri. Cu toate acestea, monitorizarea și aplicarea acestor abuzuri de către inspectoratele sociale este îngreunată de necesitatea unei cooperări transfrontaliere eficiente. Cu toate acestea, se poate argumenta că ritmul merge în sensul consolidării luptei împotriva fraudei sociale transfrontaliere și a muncii nedeclarate.

De exemplu, dispozițiile Directivei (UE) 2018/957 trebuie transpuse în legislația națională până la 30 iulie 2020. Aceasta înseamnă că inspectoratele sociale relevante trebuie să depună eforturi majore în a doua jumătate a anului 2020 pentru a informa părțile interesate (printre altele prin intermediul site-ului internet național unic, prin actualizarea și traducerea orientărilor sectoriale și a listelor de control publicate de Serviciul de

FIGURA 1
Măsuri de politică TUVIC
pentru transformarea
muncii nedeclarate
în muncă declarată
în sectorul construcții

informații și investigații sociale (SIOD/SIRS), și prin așa-numitele „inspecții flash”), și apoi să efectueze verificări la contractanții belgieni care folosesc detașarea, precum și la furnizorii străini de servicii. În plus, dezbaterile referitoare la revizuirea Regulamentului privind coordonarea sistemelor de securitate socială este încă în curs de desfășurare. O mai bună verificare a condi-

țiilor de detașare de către autoritățile publice competente înainte de a emite un formular A1, este esențială pentru combaterea fraudei transfrontaliere prin detașare. Controalele privind plata nivelului corect de contribuții la asigurările sociale în statul membru de origine ar trebui, de asemenea, să fie consolidate, mai ales prin schimbul de informații între autoritățile compe-

tente din statele membre de primire și de trimitere. În plus, cooperarea transfrontalieră va fi necesară pentru a asigura (mai eficace) aplicarea sancțiunilor financiare. În acest sens, recent înființata Autoritate Europeană a Muncii (ELA) va fi un partener important în lupta împotriva fraudei sociale transfrontaliere.

Atenția deosebită acordată problemei „dumplingului social” prin detașare poate crea uneori impresia că munca nedeclarată „națională” nu mai este o problemă. Totuși, rămâne o provocare care nu poate și nu trebuie ignorată. De fapt, munca nedeclarată era deja o realitate înainte ca dumpingul social prin detașare să devină un subiect fierbinte de dezbateră. Rezultatele sondajelor de opinie publică (a se vedea recentul „Eurobarometru special 498 privind munca nedeclarată”) și ale inspecțiilor efectuate de inspectoratele sociale confirmă faptul că munca nedeclarată este încă o realitate în sectorul construcții din Belgia. Potrivit Băncii naționale a Belgiei, aproximativ o cincime din bogăția generată de sectorul construcții provine din activități în economia subterană. Această estimare a amplitudinii muncii nedeclarate este șut mai mare decât în alte sectoare. Fenomenul este încă prea des scuzat sau minimalizat: „munca nedeclarată este petrolul care menține economia în curs de desfășurare”. Se pare că

încă este acceptată din punct de vedere cultural în Belgia. Acest lucru subliniază importanța vitală a inspectoratelor și a sistemului de justiție penală. La urma urmei, aplicarea legislației nu poate fi lăsată la latitudinea partenerilor sociali, deoarece „auto-reglementarea” va fi întotdeauna dificilă. Ratele de încălcare a dreptului comunitar rămân foarte ridicate, în ciuda faptului că inspectoratele sociale se concentrează de decenii asupra acestui sector. Deci, nu putem și nu trebuie să ne reducem vigilența. Prin urmare, orice actualizare a „Planului pentru o concurență loială în sectorul construcții” nu ar trebui să se concentreze doar pe dumpingul social, ci ar trebui să ia în considerare și munca nedeclarată pur națională. Acest lucru ar putea fi realizat prin implicarea mai mare a inspectoratelor fiscale în consultări și inspecții. Într-adevăr, inspectoratele sociale sunt mult mai puțin implicate în combaterea muncii nedeclarate în activitățile B2C. Inspectoratele fiscale joacă un rol important în acest domeniu, atât în ceea ce privește verificarea veniturilor lucrătorilor independenți, cât și verificarea declarațiilor de TVA legate de construcții.

Scutirea recentă de la plata impozitului reținut la sursă pe salarii pentru munca în schimburi în sectorul construcții și în sectoarele conexe, împreună cu așa-numita „tax shift”, reprezintă,

Inspecțiile fizice la locul de muncă sunt esențiale. Din acest motiv, trebuie să creștem numărul de inspectori ai muncii. Inspectorii muncii ar trebui să fie dotați cu instrumente ITC moderne și să beneficieze de o formare corespunzătoare.

fără îndoială, o întrerupere considerabilă a impozitului pentru sectorul construcției și, prin urmare, o cheltuială fiscală semnificativă pentru guvernul belgian. Astfel de măsuri ar trebui să conducă, în mod normal, la o reducere a muncii nedeclarate și la o creștere a numărului de locuri de muncă normale. Acest lucru ne conduce la observația că evaluările privind amploarea și tendința muncii nedeclarate și eforturile de abordare a acestora se bazează mai degrabă pe sentimente decât pe fapte. „Consideră” că munca nedeclarată a scăzut, „simte” ca și cum schimbarea fiscală ar determina o creștere a numărului de lucrători naționali și așa mai departe. În consecință, este nevoie urgentă de o monitorizare mult mai bună a fenomenului, cu evaluări anterioare și ulterioare ale măsurilor luate pentru combaterea acestuia, începând cu o evaluare a „Planului pentru o concurență loială în sectorul construcției”, din scutirea de la plata impozitului pe salarii reținut la sursă pentru munca în schimburi în sectorul construcției și în sectoarele conexe, precum și, în cele din urmă, a „legii privind locurile de muncă secundare”. În cadrul reformei inspectoratelor sociale, s-a decis consolidarea rolului strategic și de coordonare al SIOD/SIR, printre altele prin înființarea unui Centru de cunoștințe bazat pe date științifice privind fraudă socială, al cărui obiectiv este elaborarea unei strategii bazate pe date concrete pentru combaterea fraudei sociale. Această inițiativă trebuie aplaudată.

În cele din urmă, se poate argumenta că concurența neloială în sectorul construcției, cauzată de unii jucători care nu plătesc, sau plătesc mai puțin, contribuțiile la asigurările sociale sau alte taxe au fost legalizate într-o măsură semnificativă de o serie de forme atipice de angajare (dețășare, activitate independentă într-o activitate secundară, „lege privind locurile de muncă secundare” etc.). Acest lucru a dus la absența unor condiții de concurență echitabile. În plus, nu există suficiente garanții că actorii care operează în acest sector dețin cunoștințele profesionale minime necesare. Aceasta este o situație foarte nesănătoasă și, prin urmare, imposibil de suportat. Aceasta înseamnă că numărul de persoane care plătesc impozite în Belgia, precum și baza lor de impozitare, sunt în scădere. Din acest motiv, trebuie depuse eforturi pentru a crește proporția lucrătorilor angajați și a lucrătorilor independenți pe șantierele de construcții belgiene care sunt impozitate „în mod normal” în Belgia.

CELE MAI BUNE PRACTICI DIN FRANȚA

De Anouk Lavaure,
Direcția Generală a Muncii

În Franța, la proiect au participat sindicatele care reprezintă lucrătorii din construcții și organizațiile patronale din domeniul lucrărilor publice. Au fost implicate, de asemenea, o serie de organizații și organisme publice legate de construirea infrastructurii Jocurilor Olimpice de la Paris 2024.

Direcția Generală a Muncii (Direction Générale du travail, DGT) a coordonat participarea Franței, cu implicarea strânsă a Direcției regionale pentru afaceri și ocuparea forței de muncă din Ile-de-France (Direccte), deoarece majoritatea activităților și instalațiilor olimpice se află în regiunea Paris. Acțiunile s-au bazat pe inițiative ale partenerilor sociali, cu sprijinul autorităților publice.

Partenerii proiectului au convenit că vor fi utilizate întâlnirile pentru proiect pentru a stabili o mai bună informare și coordonare între partenerii sociali francezi din industria de construcții și toate instituțiile, autoritățile și organizațiile implicate în construirea infrastructurii pentru Jocurile Olimpice de la Paris. Au avut loc mai multe schimburi de informații și reuniuni de coordonare între toți partenerii.

A avut loc un prim schimb de opinii între toți partenerii pentru a identifica așteptările/provocările diferitelor părți interesate și inițiativele preexistente și pentru a stabili direcțiile inițiale de acțiune.

A avut loc o reuniune de informare și de discuții privind organizarea Jocurilor Olimpice de la Londra din 2012, la care a fost prezentată coordonarea eficientă între sindicatele din Regatul Unit din domeniul construcției și Autoritatea de livrare a Jocurilor Olimpice (ODA) și Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice de la Londra (LOCOG). Această coordonare a subliniat cu fermitate aspectele sociale la locul de muncă, cum ar fi SSM, locuințele, condițiile de muncă și așa mai departe. Jocurile de la Londra au fost cea mai sigură Olimpiadă de până acum, cu o rată a vătămării raportată de 0.17 la 100.000 de ore de persoană și fără accidente mortale. Coordonarea a fost consacrată într-un acord de cooperare și într-un memorandum de înțelegere semnat de toți partenerii. Următoarele dispoziții au fost incluse în acorduri:

Experiența ne învață că, pentru șantierele de construcții de mari dimensiuni, un angajament puternic între partenerii sociali, autorități, contractori și clienții din construcții, funcționează efektiv și poate preveni munca nedeclarată și accidentele de-a lungul întregului lanț de subcontractare.

- Asigurarea unei experiențe de Jocuri de calitate pentru toți
- Educație, formare și inducție
- Sănătate, securitate și bunăstare
- Egalitate, diversitate și incluziune
- Facilitarea contribuției efective a sindicatelor
- Angajare directă
- Statutul de membru de sindicat
- Plata și beneficiile

În același caz, Confederația belgiană a Constructorilor, care reprezintă angajatorii din industrie, și-a prezentat acțiunile de identificare a prețurilor anormal de scăzute în licitațiile publice.

În cele din urmă, Internaționala Lucrătorilor din Construcții și Lemn (BWI) a prezentat trei experiențe de inspecție a muncii la evenimente sportive majore :

- Inspecția muncii la Comitetul de organizare locală a Cupei Mondiale FIFA 2018 Rusia, inclusiv un memorandum de înțelegere cu comitetul
- Inspecția muncii la FIFA World Cup Qatar 2022 Comitetul suprem de Livrare & Moștenire, inclusiv un memorandum de înțelegere cu comitetul
- Inspecție comună la VINCI-QDVC din Qatar pe baza unui acord-cadru internațional (IFA).

Aceste bune practici internaționale au fost utile, practice și transferabile autorităților franceze relevante, în special organismului responsabil de structurile olimpice (SOLIDEO) și partenerilor sociali francezi din industria de construcții.

Partenerii proiectului au discutat, de asemenea, despre nevoile de recrutare în lucrări publice și construcții în regiunea Ile-de-France (adică Parisul Mare), acordul-cadru de dezvoltare a locurilor de muncă și a competențelor de sprijinire a societăților în procesul de recrutare, Carta socială a Jocurilor Olimpice semnată de partenerul social interprofesional și organizațiile profesionale franceze, care acordă o atenție particulară informațiilor și drepturilor lucrătorilor detașați, precum și acordului privind obiectivele dintre SOLIDEO și fiecare client.

Toți partenerii au convenit să continue să lucreze în trei domenii :

- Implicarea îndeaproape a tuturor proprietarilor de proiecte în implementarea eficientă a celor mai bune practici identificate
- Asistarea autorităților de licitație, a contractanților și a clienților în elaborarea de cereri de oferte/răspunsuri pentru licitații publice și stabilirea de norme pentru evaluarea ofertelor candidaților valabili (în conformitate cu instrumentele elaborate de Confederația belgiană a Constructorilor)
- Îmbunătățirea instrumentelor de informare pentru lucrători și companii cu privire la drepturile și obligațiile lor înainte de recrutare și în timpul lucrărilor de construcții, inspirându-se din site-ul multilingv www.constructionworkers.eu.¹²

În cursul discuțiilor au fost formulate diferite nevoi :

- Îmbunătățirea achizițiilor publice durabile
- Sprijinirea dezvoltării și implementării unui proces de promovare a colaborării în rețea între părțile interesate, bazat pe o abordare „pe căi”, care include formarea, informarea, îndeplinirea formalităților obligatorii, etc.
- Identificarea celor mai bune practici suplimentare și a instrumentelor existente pentru securizarea accesului la site
- Posibilitatea de a numi un „coordonator social pentru cazarea lucrătorilor detașați”.

CELE MAI BUNE PRACTICI DIN BULGARIA

De Vanya Tividosheva

Partenerii sociali naționali ai industriei bulgare a constructorilor sunt de acord că munca nedeclarată este foarte problematică și că construcțiile sunt unul dintre cele mai afectate sectoare.

Inițiativele naționale bulgare privind munca nedeclarată în industria de construcții au avut ca scop consolidarea dialogului tripartit, facilitarea discuțiilor dintre partenerii sociali și autorități și identificarea de (noi) soluții pentru combaterea muncii nedeclarate în industria de construcții.

Principalii parteneri sectoriali naționali au fost :

- sindicatele: Federația Constructorilor, Industriei și Distribuției Apei – Podkrepa (FCIW PODKREPA) și Federația Sindicatelor Independente din Construcții (FITUC) ;
- Camera Constructorilor Bulgari (BCC), Federația patronală a industriei de construcții ;
- Agenția Executivă a Inspectoratului General al Muncii.

Principalele organizații de afaceri, sindicate și autorități de stat au colaborat la elaborarea conceptului de evenimente naționale, la promovarea instrumentelor UE (Platforma europeană de combatere a muncii nedeclarate) și la alocarea responsabilităților și sarcinilor pentru găsirea și implementarea soluțiilor de depășire a problemelor legate de munca nedeclarată.

Partenerii sociali naționali din sectorul construcțiilor s-au angajat să colaboreze și au manifestat un interes comun în schimbul de experiență și în furnizarea de expertiză în mai multe domenii de intervenție:

- Sensibilizarea cu privire la importanța combaterii muncii nedeclarate în construcții
- Schimbul de informații privind măsurile întreprinse de fiecare organizație implicată în parteneriat
- Promovarea valorilor europene comune pentru munca decentă

Identificarea și proiectarea conceptelor comune pentru acțiuni comune, atât în cadrul activităților proiectului, cât și ca inițiative de monitorizare.

În perioada de implementare au avut loc trei reuniuni ale partenerilor sociali și au fost organizate două evenimente naționale.

¹² Acest website este gestionat de EFBWW

La prima reuniune a partenerilor sociali, care a avut loc la 23 aprilie 2019, partenerii sociali au identificat următoarele acțiuni posibile în Bulgaria:

1. MĂSURI DE PREVENIRE pentru combaterea muncii nedeclarate în sectorul construcții cum ar fi dezvoltarea de materiale informative pe site-urile web ale partenerilor și difuzarea acestora prin intermediul rețelelor sociale.

2. MĂSURI DE CONTROL sub forma unor vizite comune la fața locului la contractanții din construcții, cu reprezentanții Agenției Executive a Inspectoratului General al Muncii, FCIW PODKREPA și FITUC.

3. MODIFICĂRI LEGISLATIVE, cum ar fi cele inițiate de BCC și susținute de FCIW PODKREPA și FITUC.

Modificările propuse se referă la Legea privind dezvoltarea spațială. Partenerii sociali bulgari din industria de construcții propun ca marile dezvoltări (cum ar fi proiectele mari de locuințe, clădirile publice și hotelurile cu o capacitate de peste 100 de clienți) să poată fi construite doar de companiile de construcții enumerate în Registrul Central profesional al constructorilor (păstrat de Camera bulgară a constructorilor).

4. ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE ȘI DE COMUNICARE

Pentru a consolida cooperarea, s-a decis să se ajungă la un acord asupra unui memorandum de parteneriat care urmează să fie elaborat și semnat de partenerii sociali naționali ai industriei de construcții. Memorandumul ar include un articol specific privind combaterea muncii nedeclarate în sectorul construcții și ar defini clar rolurile și responsabilitățile fiecărui partener.

Partenerii proiectului TUVIC au identificat tinerii studenți în construcții (liceu și formare profesională) ca grup țintă pentru activitățile lor comune de promovare și comunicare.

Studenții vor primi un prospect informativ și o prezentare, pregătite de toți partenerii proiectului, care se concentrează pe prevenirea și sensibilizarea cu privire la munca nedeclarată în industria de construcții. Aceasta ar fi pusă în aplicare după cum urmează:

- BCC va furniza o listă a tuturor școlilor profesionale și educaționale care educă/instruiesc studenții din construcții.

- Toți partenerii vor programa diverse vizite la centrele de formare și școli din domeniul construcțiilor.
- Toți partenerii vor trimite informațiile și materialele disponibile privind munca nedeclarată în sectorul construcții unui expert extern, care va pregăti un rezumat al informațiilor disponibile. Expertul va sistematiza și prezentarea.
- Partenerii sociali bulgari ai industriei de construcții și Agenția Executivă a Inspectoratului General al Muncii vor valida rezultatele furnizate de expertul extern.

Tinerii care intră pe piața forței de muncă au fost identificați ca grup țintă. Materialele informative trebuie să fie electronice, materiale video (YouTube, Vbox, Instagram). Campania ar promova, de asemenea, în mod activ materialele și platformele existente ale UDW. Campania va avea loc la nivel național și va fi derulată în licee profesionale din sectorul construcții. FCIW PODKREPA și FITUC ar dezvolta scripturile și materialele pentru campanie. Agenția Executivă a Inspectoratului General al Muncii va fi implicată în evenimente și va asista la revizuirea materialelor.

În cadrul celei de a doua reuniuni naționale a TUVIC, partenerii au prezentat și au discutat materialele pregătite și au continuat să lucreze la punerea în aplicare a activităților orientate către grupuri țintă specifice.

Partenerii au subliniat necesitatea de a împărtăși și de a utiliza experiențele de bune practici din alte state membre în combaterea muncii nedeclarate. În plus, acestea au propus o abordare europeană comună pentru abordarea acestei probleme.

Partenerii naționali ai TUVIC au convenit că ar trebui să existe o promovare diferențiată pentru fiecare subgrup țintă specific, de exemplu:

- e-materiale și media socială pentru studenți;
- materiale imprimate (pliante simple) pentru lucrători;
- activități suplimentare de informare și sensibilizare pentru centrele VET care instruiesc studenți cu vârsta de peste 16 ani;
- întâlniri cu angajatorii (membrii ai Camerei Bulgare a Constructorilor);
- campanii de social media pentru clienți.

Partenerii au convenit să utilizeze Planul Național Anual de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă (NEAP) ca instrument financiar pentru punerea în aplicare a activităților în centrele de formare și pentru dezvoltarea de proiecte viitoare

privind măsurile preventive pentru combaterea muncii nedeclarate.

Partenerii au convenit, de asemenea, că ar trebui consolidat acordul colectiv național existent pentru industria de construcții. Aceștia au propus să se sublinieze munca decentă și să se extindă domeniul de aplicare a acordului pentru a acoperi alte sectoare care au un impact direct asupra construcțiilor, cum ar fi industria electrică, prelucrarea lemnului și industria textilă.

ACTIVITĂȚI ÎN TIMPUL PERIOADEI DE URGENȚĂ COVID-19

În timpul perioadei de urgență în Bulgaria, declanșată de COVID-19, toate școlile au fost închise și s-a oferit e-learning la distanță. În acest context, partenerii bulgari au fost nevoiți să își adapteze activitatea și au fost obligați să anuleze/amâne întâlnirile fizice în școli.

ACTIVITĂȚI DE MONITORIZARE ȘI CAMPANIE DE INFORMARE

Campania de informare va începe imediat ce restricțiile COVID-19 vor fi ridicate. Partenerii sociali vor viza studenții din domeniul construcții VET și cursanții adulți din centrele VET. Campania va include :

- prezentări în școlile VET la începutul și la sfârșitul anului academic 2020/21 (Septembrie 2020 și Mai-Iunie 2021);
- prezentări în centrele VET pentru adulți care urmează să fie furnizate cât mai curând posibil după ce centrele își redeschid porțile.

Prezentarea va fi încărcată în e-depoziț administrat de Ministerul Educației și Științei ca un instrument accesibil oricărui profesor care dorește să o folosească.

Sindicatele și angajatorii pot spori împreună gradul de sensibilizare vizavi de munca declarată. Prin informarea tinerilor lucrători din construcții și a studenților în timpul educației și formării, putem crește gradul de conștientizare timpuriu.

CELE MAI BUNE PRACTICI DIN ITALIA

De FILCA CISL, FENEAL UIL, FILLEA CGIL și ANCE

În Italia, „economia informală” este un flagel, atât în ceea ce privește denaturarea pieței forței de muncă, cât și pierderea veniturilor pentru stat, ceea ce duce la salarii mai mici și la condiții mai proaste pentru lucrători. Ultimele sondaje arată că economia informală reprezintă 210 miliarde de euro, reprezentând 12.4 % din PIB-ul Italiei, și implică 3.7 milioane de lucrători.

În 2018, controalele efectuate de inspectorii muncii italieni (144.163 de societăți inspectate) au relevat 42.306 de lucrători implicați în munca nedeclarată. În medie, există un lucrător nedeclarat pentru fiecare trei societăți inspectate. Prin urmare, a fost necesară promovarea colaborării între diferiții actori implicați în combaterea muncii nedeclarate.

O amplă reuniune tripartită națională a abordat problema muncii nedeclarate în construcții. La această reuniune au participat:

- partenerii sociali din sectorul construcții (FENEAL UIL, FILCA CISL, FILLEA CGIL și ANCE)
- fondurile sectoriale paritare ale industriei de construcții (Comisia națională pentru fondurile de construcții – CNCE, Comisia națională pentru prevenirea accidentelor, igienă și mediul de lucru – CNCPT și Organismul național pentru formare și formare profesională în construcții – FORMEDIL)
- Inspectoratul Național al Muncii (INL)
- Reprezentanți ai asociațiilor patronale și sindicale din regiunile Bari, Brescia, Caserta și Macerata, care au prezentat cele mai bune practici în vigoare în domeniile lor.

Reuniunea a scos în lumină importanța conlucrării pentru combaterea muncii nedeclarate, precum și a „dumpingului contractual”, adică societățile care nu aplică contractul de negociere colectivă corect în cazul licitațiilor pentru lucrări de construcții, pentru a putea prezenta oferte la un cost mult mai mic. În plus, a fost evidențiată importanța sistemului bilateral de control și monitorizare pe șantierele de construcții.

CNCE joacă un rol strategic în combaterea fraudei și a abuzurilor sociale transfrontaliere. Din 2008, a semnat diverse acorduri bilaterale transnaționale de recunoaștere reciprocă cu omologii săi din Germania, Austria, Franța și Republica San Marino. Aceste acorduri prevăd recunoașterea organismelor paritare italiene în momentul detașării temporare a lucrătorilor din Italia într-una dintre țările semnatare.

Cooperarea națională dintre partenerii sociali din industria construcțiilor, inclusiv sprijinul organismelor paritare, este esențială pentru semnarea protocoalelor/acordurilor.

Un bun exemplu este introducerea documentului unic de regularitate a contribuției (DURC) care certifică faptul că o societate și-a îndeplinit toate obligațiile de securitate socială, de asigurare și de impozitare. DURC trebuie să participe la cererile de oferte, ca modalitate de a garanta regularitatea și combaterea muncii nedeclarate pe piața muncii. Acesta este emis în comun de Institutul național de asigurări sociale INPS, Institutul național de asigurări împotriva accidentelor de muncă INAIL și Casse Edili (fonduri de asigurări de bunăstare paritare pentru industria de construcții). Organismele paritare pentru industria de construcții, CNCPT (pentru sănătate și securitate) și FORMEDIL (pentru educație și formare profesională) joacă, de asemenea, un rol crucial.

Documentul italian DURC care confirmă dacă o societate de construcții a plătit contribuțiile corecte la asigurările sociale.

Procentul de lucrători neînregistrați din industria de construcții scade acum încet. Cu toate acestea, procentul lucrătorilor care fac obiectul unui acord colectiv greșit pentru munca depusă rămâne ridicat. În încercarea de a aborda acest fenomen (nou), partenerii sociali și autoritățile au convenit să facă schimb de date pentru a îmbunătăți monitorizarea și aplicarea acordurilor colective aplicabile. În acest scop, a fost semnat un memorandum de înțelegere.

Urmează o scurtă descriere a protocoalelor regionale de combatere a muncii nedeclarate în industria de construcții:

BARI : Două protocoale au ca scop impunerea respectării stricte a acordului colectiv în mod corect. În fiecare săptămână, fiecare șantier trebuie să furnizeze informații despre cine va fi prezent pe site. Lucrătorii din aceste locuri trebuie să poarte un ecuson special care să conțină informații specifice, cum ar fi numele și calificările lor.

BRESCIA : Protocoalele au fost semnate de partenerii sociali locali, de inspectoratul local al muncii, de autoritățile locale (municipalități și provincii) și de ordinele contractanților independenți. De asemenea, a fost creat un tablou de bord digital pentru șantierele de construcții. Acest sistem colectează și face schimb de date privind construirea de situri la nivel de provincie. Datele sunt verificate încrucișat, ceea ce îmbunătățește monitorizarea site-urilor de construcții.

CASERTA : A fost semnat un protocol care să contribuie la prevenirea și combaterea crimei organizate în industria de construcții. Un sistem de verificare prealabilă, legat de diferite baze de date privind condițiile de sănătate și securitate, lucrătorii de pe șantierele de construcții și competențele și calificările lucrătorilor, contribuie la îmbunătățirea aplicării legislației.

MACERATA : A fost semnat un acord regional pentru a stabili și testa sisteme IT de detectare a persoanelor autorizate să fie prezente pe șantierele de construcții și pentru a consolida instrumentele de prevenire a infiltrării penale în licitațiile publice prin monitorizarea fluxurilor de lucru. În plus, a fost creat un ecuson electronic pentru lucrătorii din construcții, care conține detalii despre lucrători, contractul de muncă și alte date cu caracter personal.

CELE MAI BUNE PRACTICI DIN SPANIA

De partenerii naționali ai proiectului :
CNC în calitate de reprezentant al angajatorilor,
UGT-FICA, CCOO Construcción y Servicios în calitate
de reprezentanți ai lucrătorilor
și de ITSS (Ministerul Muncii și economiei sociale)

În ultimii ani, în Spania au fost introduse o serie de măsuri care au contribuit la reducerea accidentelor și la îmbunătățirea prevenirii riscurilor profesionale și a condițiilor de muncă (inclusiv salariile, condițiile de muncă, orele prestate etc.). Aceste acorduri au redus, de asemenea, munca nedeclarată în industria de construcții. Unele măsuri sunt rezultatul unui proces de dialog social, iar multe dintre acestea au fost/sunt fără precedent în UE.

În ansamblu, partenerii sociali spanioli din industria de construcții (CNC, UGT-FICA/CCOO Construcción y Servicios) recunosc contribuția pozitivă adusă reglementării pieței muncii prin Acordul colectiv național general pentru sectorul construcții, care este aplicabil în general tuturor societăților și lucrătorilor din construcții. Existența unui pachet uniform de reglementări pentru întreaga Spanie și stabilirea unui cadru de reglementare unic negociat de CNC și UGT-FICA/CCOO Construcción y Servicios au avut efecte benefice și stimulatoare pentru dezvoltarea corespunzătoare a relațiilor de muncă în sectorul construcții.

LEGEA 32/2006 DIN 18 OCTOMBRIE PRIVIND SUBCONTRACTAREA ÎN SECTORUL CONSTRUCȚII

și dezvoltarea sa normativă prin Decretul regal 1109/2007, impune ca societățile care desfășoară activități de construcții și participă la lanțul subcontractării să fie înscrise în Registrul societăților acreditate (REA). Aceasta înseamnă că angajatorii trebuie să dovedească faptul că au personal instruit în domeniul prevenirii și mijloacele materiale pentru a efectua munca. Legislația prevede, de asemenea, că subcontractarea este limitată la trei niveluri, ca regulă generală, iar lucrătorii independenți nu au dreptul să subcontracteze serviciile lor unei alte societăți. O caracteristică specială a legii este că întreprinderile subcontractante nu au permisiunea de a furniza numai forță de muncă, scopul fiind combaterea transferului ilegal de lucrători. De asemenea, legea spaniolă prevede că 30 % din forța de muncă trebuie să fie angajată per-

manent. Pentru a îmbunătăți controalele, legea impune, de asemenea, crearea unui registru de subcontractare transparent. Acest document, care trebuie să rămână permanent pe șantier, include, printre altele, detalii privind lucrările subcontractate efectuate pe un anumit șantier de subcontractanți și lucrători independenți, în ordine cronologică de la începutul lucrării, nivelul subcontractării și compania client, natura contractului lor și persoana responsabilă de organizarea și gestionarea fiecărui subcontractant.

Organismul paritar spaniol pentru industria de construcții **FUNDACIÓN LABORAL DE LA CONSTRUCCIÓN (FLC)** a lansat un nou instrument online numit Gesinprec, pe care societățile din industria de construcții îl pot utiliza pentru a efectua un management cuprinzător de prevenire. Acest program de sprijin gratuit permite so-

cietăților să descarce documente privind contribuțiile la asigurările sociale, facilitând verificarea respectării de către subcontractanți a obligațiilor care le revin.

Cardul spaniol de construcții profesionale (TPC) este un instrument sectorial strâns legat de formarea SSM disponibilă pentru toți lucrătorii din sectorul construcții. TPC poate include, de asemenea, informații de la lucrător cu privire la alte cursuri de formare, calificări profesionale și experiență în acest sector. TPC este emis de FLC.

Un organism bipartit creat în 1992 de părțile semnatare ale Acordului colectiv național general pentru sectorul construcții, FLC joacă un rol cheie în asigurarea societăților și a lucrătorilor resursă de care au nevoie pentru a fi mai profesioniști, mai siguri și mai bine calificați și să îi ajute în direcția unui viitor mai bun. Domeniul său de acțiune acoperă prevenirea riscurilor profesionale, formarea profesională și activitățile legate de ocuparea forței de muncă, ținând seama de posibilitățile oferite de inovare, de noile tehnologii și de sustenabilitate pentru a continua să construiască acest sector în curs de dezvoltare.

Trebuie să se facă, de asemenea, referire la recenta negociere prin care cerința de a ține evidența zilei de lucru a fiecărui lucrător este inclusă în cel de-al șaselea Acord general pentru sectorul construcții în conformitate cu noua formulare a articolului 34.9 din Statutul lucrătorilor, prevăzută de Decretul-lege regal 8/2019 privind măsurile urgente de protecție socială și de combatere a insecurității muncii în ceea ce privește programul de lucru.

FLC pregătește în prezent un instrument pentru înregistrarea timpului de lucru zilnic, care va facilita respectarea acestei legislații.

Nu în ultimul rând, trebuie remarcat faptul că **INSPECTORATUL SPANIOAL AL MUNCII ȘI AL SECURITĂȚII SOCIALE** are o competență generală, ceea ce înseamnă că monitorizarea respectării reglementărilor și a acordurilor colective se extinde la domeniile relațiilor de muncă, SSM, securității sociale, ocupării forței de muncă și condițiilor de muncă ale cetățenilor străini. Sectorul construcții este un sector prioritar pentru Inspectoratul Muncii și al Securității sociale: în 2018, 17.47% din inspecțiile sale au fost efectuate la societățile de construcții.

Cardul profesional spaniol, emis de Fondul de muncă spaniol al industriei construcții. Cardul conține informații valoroase cu privire la calificările profesionale ale lucrătorilor din construcții.

CELE MAI BUNE PRACTICI DIN ROMÂNIA

De Dacian Micu,
Şef departament RH, HIDROCONSTRUCTIA SA, numit de
partenerii sociali ca expert național pentru proiect

O caracteristică specială a industriei construcțiilor din România este că piața muncii este parțial reglementată printr-un contract colectiv. Din păcate, acest acord nu mai este obligatoriu în general și este monitorizat și aplicat în mod necorespunzător. Acest lucru are un impact negativ asupra imaginii sectorului construcțiilor, care este unul dintre cele mai mari obstacole în calea atragerii de noi lucrători.

O problemă majoră pentru industria de construcții din România este knoz-hoz-ul și exodul de talente. Între 2009 și 2017, peste 260.000 de lucrători în construcții, atât calificați, cât și necalificați, au părăsit țara, căutând locuri de muncă mai bine plătite în Europa de Vest. Ca urmare, România are un deficit de aproximativ 200.000 de lucrători în construcții.

Principalele cauze ale muncii nedeclarate în industria de construcții din România sunt costurile, lipsa valorilor sociale, gradul scăzut de conștientizare și caracteristicile tipice ale industriei (complexitate, abuz de subcontractare, activitate temporară și migranți ca grup vulnerabil).

Guvernul român a decis acum să urmeze o strategie cu două componente. Pe de o parte, autoritățile naționale din domeniul muncii au lansat mai multe campanii de inspecție care vizează industria de construcții. Pe de altă parte, guvernul a prezentat măsuri fiscale și bugetare pentru a împiedica dispariția de pe piață a multor societăți de construcții. Noua legislație prevede un salariu minim brut de 3.000 RON pe luna (cca 615 EUR) la nivel național pentru sectorul construcțiilor, față de 2.080 RON în general. Combinarea acestor două măsuri a înregistrat o creștere a numărului de angajați nou înregistrați până în 13.000. Foarte probabil, acești lucrători au trecut de la munca nedeclarată la angajarea legală.

Partenerii sociali români din industria construcțiilor sunt de acord că cea mai importantă modalitate

Conform statisticilor oficiale, o medie de 30 la sută din totalul muncii nedeclarate are loc la reparații sau renovări de locuințe. Motivul principal pentru aceasta este dorința clienților de a achiziționa serviciile și bunurile la un preț mai mic.

de reducere a muncii nedeclarate în sectorul construcții este prin politici coerente pe termen lung și durabile privind investițiile publice. Acest lucru ar crea previzibilitatea economică pentru întreprinderi, permițând recrutarea permanentă și pe salarii mai mari a lucrătorilor.

Partenerii sociali din industria de construcții din România au identificat următoarele bune practici pentru combaterea muncii nedeclarate în industria de construcții:

- Campanii de educare și sensibilizare a lucrătorilor și angajatorilor (cu implicarea tuturor partenerilor sociali), inclusiv pliante în limbile română, engleză și alte limbi
- Cooperarea dintre companiile naționale și partenerii sociali pentru a-și instrui lucrătorii în privința aspectelor legate de lupta împotriva muncii nedeclarate, evidențierea beneficiilor pentru lucrători și familiile acestora
- Încurajarea lucrătorilor de a se alătura Fondului Social Constructori (CSC) prin educarea și creșterea gradului de conștientizare cu privire la beneficiile de membru
- Traducerea legislației relevante pentru migranții (în principal din afara UE) angajați în România.

În ansamblu, partenerii sociali din industria de construcții din România sunt în favoarea unor soluții sectoriale specifice, și anume:

- o carte de identitate socială obligatorie pentru toți lucrătorii din construcții; și
- măsuri legislative specifice pentru încurajarea lanțurilor de aprovizionare responsabile.

¹³ O societate publică însărcinată cu administrarea autonomă a sarcinilor statutare. De asemenea, servește și drept instituție a partenerilor sociali în industria de construcții și joacă un rol important în aplicarea legislației pentru combaterea încălcărilor în acest sector.

CELE MAI BUNE PRACTICI DIN AUSTRIA

De Margarita Glaser,
Fondul Austriac de Plată a Concediilor și a Indemnizațiilor
(Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse, BUAK¹³)

În ultimii ani, au fost puse în aplicare cu succes o serie întreagă de măsuri pentru reducerea muncii nedeclarate în cadrul industriei austriece de construcții. Munca nedeclarată în sensul cel mai larg cauzează nu numai efecte macroeconomice negative, ci și dezavantaje considerabile pentru lucrătorii individuali. De exemplu, înregistrările false frauduloase pot reduce semnificativ drepturile lucrătorilor în caz de șomaj, boală, concediu și pensionare. Impactul macroeconomic al reducerii contribuțiilor la asigurările sociale și eventualele plăți suplimentare pentru lucrătorii individuali sub forma prestațiilor de șomaj sau a pensiilor îi afectează pe toți contribuabilii.

De la intrarea în vigoare a Legii privind controlul salariilor și al dumpingului social la 1 mai 2011, BUAK a fost autorizat să efectueze inspecții pe șantierele de construcții și să depună plângeri la autoritatea administrativă districtuală responsabilă în cazul subplății lucrătorilor. Scopul legii este de a realiza condiții egale de piață pentru forța de muncă și de salarizare pentru lucrătorii austrieci și străini deopotrivă. Plata insuficientă a salariilor nu este doar o chestiune de drept civil, ci și o infracțiune administrativă. În prezent, BUAK are 34 de inspectori care efectuează inspecții pe șantierele de construcții din Austria.

Baza de date a șantiierelor de construcții creată de BUAK în 2012 oferă informații rapide și transparente despre șantierele de construcții din Austria. În funcție de mărimea șantierului de construcție, obligația de a raporta este responsabilitatea clientului sau a contractantului care lucrează pe șantier. Inspectorii de la BUAK și de la alte instituții au astfel acces mult mai rapid la informații privind locația și data începerii proiectelor de construcții în vederea efectuării inspecțiilor la fața locului.

În cazuri neclare, lucrătorii pot fi invitați la o audiere la BUAK pentru a clarifica situația. Inspectorii verifică direct la șantierul de construcții dacă un raport de muncă a fost raportat la BUAK. Prin colectarea și prelucrarea selectivă a acestor informații, BUAK contribuie în mod direct la prevenirea fraudei sociale în industria de construcții.

Începând cu 1 ianuarie 2018, angajatorii au fost obligați să raporteze electronic către BUAK locul efectiv de muncă și timpul efectiv de lucru al lucrătorilor cu normă parțială. Raportarea unui acord cu normă parțială în cazul ocupării forței de muncă cu normă întreagă nu a fost neobișnuită în industria de construcții. Odată cu introducerea obligației de raportare, numărul lucrătorilor cu normă parțială din industria de construcții a fost redus cu aproape 40 %. Încălcarea acestei obligații de raportare constituie o infracțiune administrativă.

Legea privind răspunderea clientului a introdus o nouă prevedere privind răspunderea pentru clienții serviciilor de construcții în Legea generală privind securitatea socială (ASVG). Noile dispoziții privind răspunderea sunt menite să contracareze pierderea contribuțiilor la asigurările sociale din cauza fraudei sociale. În consecință, la atribuirea contractelor de lucrări subcontractanților, autoritatea contractantă este, în principiu, răspunzătoare pentru contribuțiile de asigurări sociale

ale contractantului, până la 20 % din valoarea contractului.

Cu toate acestea, posibilitatea detașării lucrătorilor în cadrul UE a deschis noi modalități de eludare a legislației naționale în materie de muncă și securitate socială, care sunt mult mai dificil de abordat de instituțiile competente.

1. POSTARE FALSĂ

Un angajator care dorește să desfășoare activități de construcții în Austria, dar nu dorește să suporte contribuțiile mai ridicate la asigurările sociale austriece/costurile salariale auxiliare, pot, în prezent, să eludeze legislația națională. Cel mai comun mod de a face acest lucru este prin înființarea unei societăți în străinătate, înregistrarea angajaților săi în sistemul de securitate socială al „țării de origine” și apoi detașarea acestora în Austria. În cel mai rău caz, acești angajați sunt un director general austriac și angajați rezidenți în Austria care nu au nicio

Fondurile sociale paritare pentru industria de construcții, care sunt create și gestionate în comun de partenerii sociali, joacă un rol esențial în combaterea muncii nedecarate în industrie. Din acest motiv, avem nevoie de relații industriale sectoriale autonome puternice în industria de construcții din toate țările.

legătură cu țara de origine a societății care efectuează detașarea în care sunt înregistrați pentru asigurări sociale. Angajatorul poate prezenta astfel documente PD A1 din țara de origine, chiar dacă legislația austriacă în domeniul muncii și al securității sociale ar trebui să se aplice

2. NORME NEARMONIZATE PRIVIND DETAȘAREA

O problemă considerabilă în contextul detașării este faptul că actuala directivă privind detașarea lucrătorilor (care clarifică perioada permisă de detașare) nu este armonizată cu Regulamentul de coordonare 883/2004 (care prevede durata de timp în care un lucrător detașat rămâne în sistemul de securitate socială din țara sa de origine). În consecință, normele sunt greu de înțeles atât pentru angajatori, cât și pentru organismele de aplicare a legii, ceea ce ridică probleme pe teren.

3. APLICAREA TRANSFRONTALIERĂ A SANȚIUNILOR ADMINISTRATIVE

Punerea în aplicare a Directivei 2014/67 privind asigurarea respectării aplicării în statele membre ar trebui să faciliteze aplicarea transfrontalieră a sancțiunilor administrative. Aceasta prevede că încălcările administrative trebuie pedepsite în același mod atât pentru societățile naționale, cât și pentru cele care detașează și necesită aplicarea efectivă a sancțiunilor (de obicei impunerea de amenzi) în aceeași măsură pentru toți operatorii. Cu toate acestea, în prezent, acest lucru nu este valabil.

BUAK a identificat că munca nedeclarată în sensul cel mai larg este cel mai frecvent legată de detașarea din alte țări ale UE. În 2019, rata presupusă de neplată detectată în timpul inspecțiilor pe șantiere de construcții în toată Austria a fost de aproape 37 % pentru lucrătorii detașați în Austria. Pentru angajații întreprinderilor austriece, rata era sub 1 %.

BUAK observă, de asemenea, că lucrătorii detașați ulterior în Austria lucrează adesea și pentru societățile autohtone. Detașarea în Austria poate fi începutul integrării lor pe piața forței de muncă din Austria.

Partenerii sociali austrieci din industria de construcții observă că sistemele naționale existente obțin succesul dorit în combaterea muncii nedeclarate în Austria. Deși doar dispozițiile naționale

nu pot singure preveni problemele UDW în legătură cu detașarea, ele le păstrează sub control.

În prezent, există un deficit de lucrători calificați în societățile de construcții din Austria. Potrivit reprezentanților angajatorilor, unii angajatori sunt chiar dispuși să plătească prime dacă un lucrător recomandă un alt lucrător care este recrutat ulterior.

La reuniunile naționale TUWIC, s-a convenit că ar fi avantajos să se găsească o modalitate eficientă de a reuni angajatorii și lucrătorii pentru a) a răspunde cererii de lucrători calificați și b) a se asigura că lucrătorii sunt plătiți în mod corespunzător pentru munca pe care o desfășoară, în conformitate cu legislația austriacă în domeniul muncii. O modalitate de a realiza acest lucru ar fi crearea unei platforme, cum ar fi un site internet ușor de utilizat, în care lucrătorii și angajatorii ar putea să se reunească cu ușurință. Pentru a face acest lucru cât mai accesibil posibil, lucrătorii și angajatorii ar trebui să poată crea un profil în câteva minute (de exemplu, bifând căsuțele). De asemenea, platforma ar putea utiliza un algoritm pentru a identifica potrivirile adecvate pe baza caracteristicilor preselecate, cum ar fi abilitățile/calificările, activitatea sau locul de muncă. Pentru a evita dificultățile lingvistice, site-ul trebuie tradus în limbile cele mai frecvent vorbite.

MAI MULTE CAMPANII DE INFORMARE ar fi utile atât pentru lucrători cât și pentru angajatori pentru a promova conștientizarea efectelor negative ale muncii nedeclarate menționate anterior în rândul acestor grupuri. Se poate presupune că majoritatea lucrătorilor consideră doar salariul actual (atât declarat, cât și nedeclarat) și nu se gândesc la dezavantajele muncii nedeclarate, cum ar fi reducerea pensiilor sau a ajutoarelor de șomaj. Dacă nu sunt conștienți de aceste dezavantaje personale, este puțin probabil să protesteze cu privire la raportarea falsă a muncii lor.

Lucrătorii trebuie să înțeleagă că vor beneficia mai mult pe termen lung dacă munca lor este declarată corect. Din nou, este important să se furnizeze informații în limbile materne ale lucrătorilor. Beneficiile individuale pentru angajatori trebuie să devină neatractive prin sancțiuni adecvate pentru declarațiile false. În cazul în care există deja sancțiuni și sunt suficiente, ar fi util să le subliniem în campaniile de informare adresate angajatorilor.

EFBWW

European Federation
of Building and Woodworkers

Rue Royale 45
1000 Bruxelles
Belgia
Tel. +32 2 227 10 40
info@efbww.eu
www.efbww.eu

FIEC

European Construction Industry
Federation AISBL

Avenue Louise 225
1000 Bruxelles
Belgia
Tel. +32 2 514 55 35
info@fieci.eu
www.fieci.eu

European platform
tackling undeclared work